Lausunto Heinolan kaupungin hallintosääntöluonnoksesta 1.6.2017 lukien

69/00.01.01/2017

Liikulla 01.02.2017 § 10 Valmistelija: sivistystoimenjohtaja Pirjo Hepo-oja,
puh. 050 071 7310, etunimi.sukunimi@heinola.fi

Kuntalaki uudistui vuonna 2015. Sen voimaantulosäännöksellä jatkettiin nykyisen valtuuston toimikautta toukokuun 2017 loppuun saakka. Uuden toimikauden alkaessa tulevat voimaan myös valtuustoa, kunnan asukkaiden osallistumisoikeutta, kunnan toimielimiä, kunnan johtamista ja kunnanhallitusta, luottamushenkilöitä, päätöksenteko- ja hallintomenettelyä sekä oikaisuvaatimusta ja kunnallisvalitusta koskevat uuden kuntalain säännökset.

Valtioneuvosto on asettanut tavoitteeksi ja valmistelee maakuntahallinnon synnyttämistä vuoden 2019 alusta lukien siten, että sosiaali- ja terveystoimen palveluiden järjestämisvastuu ja tuottaminen jäisivät pois kuntien tehtäväkentästä. Tämä tarkoittaisi Heinolan kaupungille talouden, henkilöstön ja toimintojen suunnilleen puolittumista nykyisestä.

Heinolan kaupunginvaltuuston hyväksymissä strategian demokratiaohjelman tavoitteissa on mukana hallintokäytäntöjen uudistaminen. Sitä on määritelty mm. ilmaisuilla "kunnan uusi rooli", "asiakaslähtöinen organisaatio" ja "sujuva toimivaltajako".

Heinolan kaupunginvaltuusto on vuoden 2016 talousarviossaan asettanut tehtävän 110 Yleishallinto sitovaksi tavoitteeksi "Hallintosääntö ja hallinnon uusi organisointi valmistuvat." Uudenlaisen organisoinnin ja toimintamallin valmistelu on aloitettu kaupungin strategiatyön pohjalta heti alkuvuodesta, ja luottamushenkilökeskustelu käynnistyi huhtikuun valtuustoseminaarissa. Toimintamallin ideointiin kutsuttiin toukokuussa mukaan kaupunginhallituksen puheenjohtajistoa, ja valmistelutyö eteni kaupunginjohtajan johtoryhmän ohjauksessa henkilöstön yhteistyönä. Elokuussa ja marraskuussa valtuusto kokoontui seminaarityöskentelyyn valmistellun mallin edelleen kehittämiseksi.

Vuoden 2017 talousarvioon kaupunginvaltuusto määritti edelleen tehtävän110 Yleishallinto sitovaksi tavoitteeksi "Organisaatiouudistuksen loppuun vienti ja sen mukainen henkilöstömitoitus toteutetaan v 2017 aikana."

Kuntalain 1.6.2017 voimaan tulevan 90 §:n mukaan kunnan hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset hallinnon ja toiminnan

järjestämiseen, päätöksenteko- ja hallintomenettelyyn ja valtuuston toimintaan liittyvistä pykälässä määritellyistä seikoista.

Hallintosääntöä on luonnosteltu Kuntaliiton antaman mallin pohjalta. Kaupunginvaltuusto otti 12.12.2016 periaatepäätöksellään kantaa päätöksenteko-organisaatioon, mikä linjaus on valmistellun hallintosääntöluonnoksen pohjana.

Lähtökohtana henkilöstöorganisoinnissa on pidetty kaupungin strategiaa ja sen ohjelmia tavoitteineen. Uudistuksella pyritään ensisijaisesti hyvän palvelukokemuksen aikaansaamiseen, toimintatapojen uudistamiseen asiakkaan näkökulmasta palveluita ja asiointia arvioiden. Vahvana ohjenuorana on myös pidetty resurssiviisautta; saada paras osaaminen koko organisaation käyttöön, poistaa päällekkäisen työn mahdollisuuksia, yhtenäistää menettelyjä, ottaa digitalisaatio ja sähköiset menettelyt entistä tehokkaammin hyötykäyttöön ja poistaa eri "lokerojen" raja-aitoja.

Nykyisistä johtosäännöistä poiketen tehtävä- ja toimivaltailmaisut ovat säännössä suhteellisen yleisellä tasolla, eikä sääntöluonnokseen sisälly nykyisen kaltaisia päätösvaltataulukoita. Ajatuksena on, että toimielimet hyväksyvät kukin tehtäväalueellaan tarkempia tehtäväjakoja ja toimintatapoja määrittäviä yleisohjeita, joihin hallintosääntö antaa niille valtuutuksen.

Henkilöstöasioita koskevat säännökset hallintosäännössä on tarkoitus rajata vain virkoja ja viranhaltijoita koskeviksi. Työsuhteita koskevia asioita ei enää käsiteltäisi lainkaan hallinnollisina asioina eikä niistä tehtäisi päätöksiä, vaan niitä käsiteltäisiin työsopimuslaissa säännellyllä tavalla yksityisoikeudellisina toimenpiteinä.

Kaupunginjohtaja on kirjeellään 5.1.2017 pyytänyt Heinolan kaupungin lautakunnilta lausunnon hallintosääntöluonnoksesta 8.2.2017 mennessä, jotta kaupunginhallitus voi niiden pohjalta 20.2. tehdä ehdotuksen hallintosäännöstä 6.3.2017 kokoontuvalle kaupunginvaltuustolle.

Henkilöstöä tullaan kuulemaan ehdotettavista muutoksista ja niiden vaikutuksesta henkilöstöön ennen kaupunginhallituksen käsittelyä.

Lautakunnan jäsenille on toimitettu postitse hallintosääntö 1.6.2017 lukien.

Hallinto- ja kehitysjohtaja Sinikka Malin on kokouksessa läsnä keskustelun aikana.

Ehdotus: Sivistystoimenjohtaja (PH): Liikunta- ja kulttuurilautakunta päättää esittää hallintosääntöluonnoksesta seuraavan lausunnon:

1. Uuden hallintosääntöluonnoksen kohtaan 10 § , s. 11 lisätään seuraava lause: **Lautakuntien puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien tulee olla valtuutettuja.**
perustelu: kaupunginvaltuuston linjausten ja tahtotilan siirtyminen lautakunnan päätöstenteon tueksi säilyy.

2. Uuteen hallintosääntöluonnokseen 23.1 § s. 17 lisätään seuraava lause:
- **oppilas- ja opiskelijahuollon lainsäädännössä kunnalle säädetyistä tehtävistä**
perustelu: joulukuussa 2016 hallitus päätti, että oppilashuolto säilyy sote-uudistuksessa kuntien vastuulla.

3. Uuden hallintosäätöluonnoksen kohta 23.1 §, 17 kohta : hyvinvointilautakunta vastaa kuntalaisten hyvinvointia tukevista palveluista muutetaan seuraavaksi: **kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä.**
perustelu: kuntalaisten yksilökohtaisista terveyttä ja hyvinvointia koskevista palveluista vastaa sosiaali- ja terveystoimi ja - lautakunta.

4. Hallintosääntöluonnoksen kohtaan 23.1 § s. 17 lause kulttuuritoiminnan lainsäädännössä kunnalle säädetyistä tehtävistä muutetaan seuraavaksi: **museotoiminnalle** lainsäädännössä kunnalle säädetyistä tehtävistä.
perustelu: Museotoiminta jää hyvinvointilautakunnan vastuualueelle. Valtion kulttuuritoiminnalle säädetyt tehtävät, kulttuuripalvelut, teatteri, lintutarha sekä matkailupalvelut siirtyvät elinvoimapalveluihin.

5. Uuden hallintosääntöluonnoksen 29 §:n s. 22 mukaan kaupunginhallitus päättää **virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi.** Toiminnan sujuvuuden vuoksi em. säännös tulee säilyttää nykyisen sisältöisenä eli **tulosaluejohtaja (toimialajohtaja)** päättäisi em. asian.
perustelu: nykyinen käytäntö on hyvä ja sujuva.

6. Uuden hallintosääntöluonnoksen 38 §:n s. 24 mukaan eräissä tapauksissa **viranhaltijan siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen** päättää kaupunginhallitus. Nykyisten säännösten mukaan vastaavan siirron tekee **kaupunginjohtaja**. Hallintosääntöluonnoksen säännös tulee muuttaa nykyistä vastaavaksi.
perustelu: nykyinen käytäntö on hyvä ja sujuva.

7. Uuden hallintosääntöluonnoksen kohtaan 137 §, s. 56 lisätään seuraava lause: **Toimielimen pöytäkirjanpitäjän määrää toimialajohtaja.**
perustelu: Nykyinen käytäntö on hyvä. Siitä puuttuu maininta uudessa hallintosääntöluonnoksessa.

Lisäksi lautakunta haluaa lausua hallintosääntöuudistuksesta seuraavaa:

1. 32 § Virkasuhteeseen ottaminen
- kaupunginvaltuusto valitsee toimialajohtajat

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Elinkeinojohtaja Heikki Mäkilä oli kokouksessa läsnä keskustelun aikana.

Muutoksenhaku: muutoksenhakukielto

Tiedoksianto: Kopio kaupunginhallitus
kulttuurisihteeri
museonjohtaja
liikuntatoimenjohtaja